

ge, og på tilbagevejen møder morderen måske offeret, der er ved at flygte. På denne måde vil vi både lyve og være medskyldige i, at et menneskeliv gik tabt. Så alt andet lige er løgnen af det onde.

⁹ Er egentlig blot en praktisk omformulering af det kategoriske imperativ.

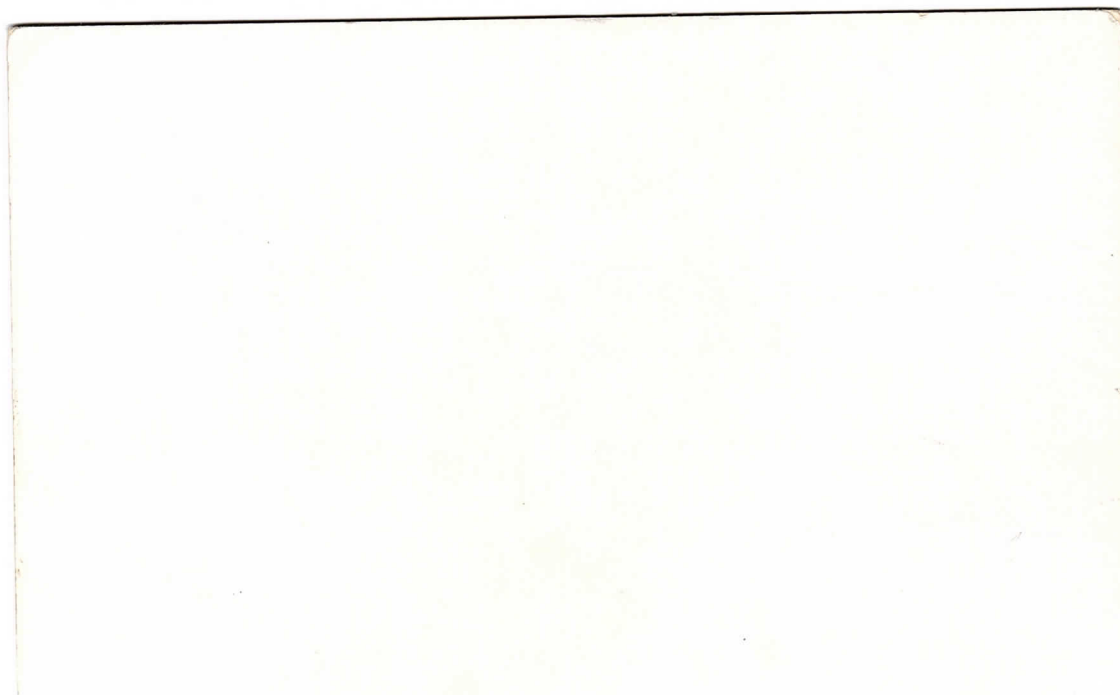
Kant formulerer også et praktisk⁹ imperativ:

„Handl således, at du altid tillige behandler menneskeheden, såvel i din egen som i enhver andens person, som mål, aldrig blot som middel.“

(Kant: Grundlæggelse af sædernes metafysik, 1785, Hans Reitzel 1999, s. 88)

Igen en lidt kryptisk formulering. Meningen er, at vi skal behandle vores medmennesker som et mål i sig selv og ikke kun som et middel til andre formål. Det er ifølge Kant fornuften og den fri vilje, der giver mennesket værdighed. Uanset, hvem vi er, har vi alle del i denne værdighed. Denne værdighed må vi ikke krænke ved at bruge mennesker som middel. Vi bør fx ikke hjælpe vores børn med deres skolearbejde, for at de skal opfylde vores egne ambitioner. Vi skal hjælpe dem for deres egen skyld. At vi så også får opfyldt vores egne ambitioner, kan vi jo tage med i købet.

Hvad gør vi, hvis absolutte værdier kommer i konflikt med hinanden? Vi kan fx stå i det dilemma at måtte svigte ét menneske til fordel for et andet. Hvem er vi pligtige over for? Her ser vi en mangel i Kants moralfilosofi. Kant har intet svar på dette problem. Det har imidlertid nytte-etikken, der anført af Jeremy Bentham udvikler sig omtrent samtidig med Kants moralfilosofi.

3-
et
or
i-
t-

r
t
-
r
-